

FINANČNI STRES NA JAPONSKEM

Dr. Dejan Romih

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Maribor, Slovenija

Društvo ekonomistov Maribor, Maribor, Slovenija

dejan.romih@um.si, dejan.romih@demb.si

Povzetek: Finančna kriza leta 2008 je povzročila potrebo po merjenju, opazovanju in spremljanju finančnega stresa tudi v Aziji. V tem članku analiziramo finančni stres na Japonskem, pri čemer uporabljamo dva različna indeksa finančnega stresa za Japonsko, ki ju uporabljajo tudi drugi analitiki. Izkazalo se je, da je bil finančni stres na Japonskem največji novembra 2008.

Ključne besede: finančni stres, indeks finančnega stresa, Japonska

1 Uvod

Finančni stres je aktualna tema v ekonomiji, zlasti zaradi vojne med Rusijo in Ukrajino (Romih, 2023a, 2023b), ki se je začela februarja 2014 in se razširila februarja 2022, bančne krize, ki se je začela marca 2023, ter vojne med Izraelom in Hamasom, ki se je začela oktobra 2023. Romih (2023a, 2023b) je ugotovil, da je vojna med Rusijo in Ukrajino povzročila motnje v delovanju ruskega in ukrajinskega finančnega sistema.

S tem člankom dopolnjujemo literaturo o finančnem stresu na Japonskem (gl. prilogo). Ta članek ima v nadaljevanju tri poglavja. V poglavju 2 podajamo metode, v poglavju 3 rezultate, v poglavju 4 pa razpravo in sklep.

2 Metode

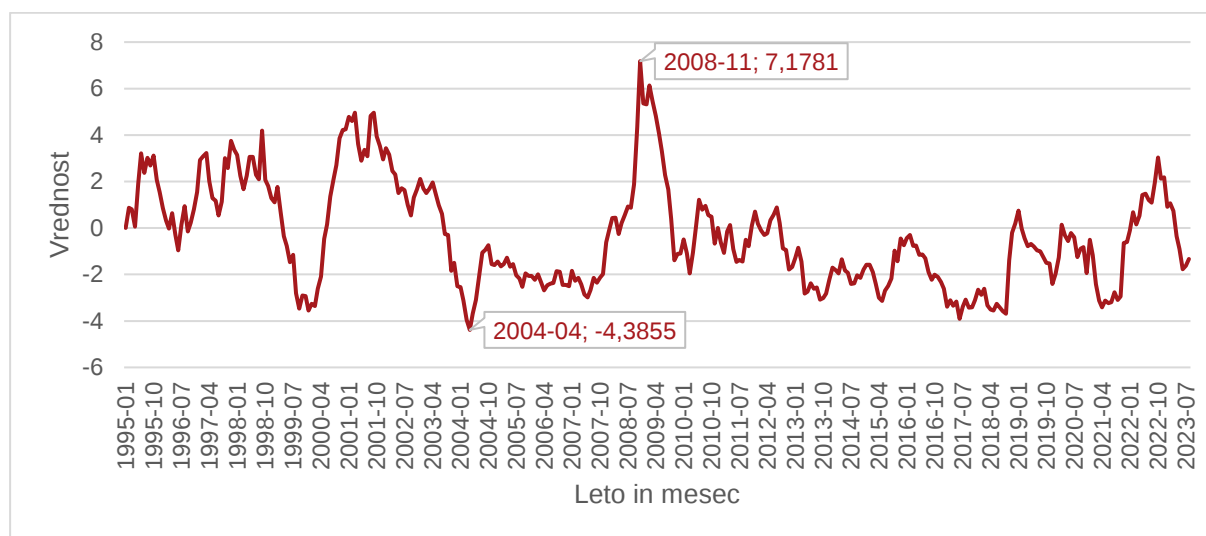
V tem članku analiziramo finančni stres na Japonskem, pri čemer uporabljamo indeks finančnega stresa za Japonsko, ki sta ga razvila Park in Mercado (2014), njegovo vrednost pa izračunava Azijska razvojna banka (angl. *Asian Development Bank*, *ADB*), ter indeks finančnega stresa, ki ga je razvil Japonski center za ekonomske raziskave (angl. *Japan Center for Economic Research*, *JCER*). Indeks finančnega stresa, ki sta ga razvila Park in Mercado (2014), pokriva štiri dele japonskega finančnega sistema: bančni sektor, delniški trg, devizni trg, obvezniški trg. Metodologija izračunavanja tega indeksa je predstavljena na <https://aric.adb.org/database/fsi>. V raziskavi uporabljamo podatke o finančnem stresu na

Japonskem, ki so dostopni na spletnih portalih ADB in JCER (gl. https://www.jcer.or.jp/en/economic-forecast/JCER_Financial_Stress_Index).

3 Rezultati

V tem poglavju podajamo rezultate analize finančnega stresa na Japonskem. Slika 1 kaže gibanje indeksa finančnega stresa za Japonsko, ki sta ga razvila Park in Mercado (2014).

Slika 1: Gibanje vrednosti indeksa finančnega stresa za Japonsko

Vir podatkov: Park in Mercado (2014), <https://aric.adb.org/database/fsi>.

S slike 1 je razvidno, da je bil finančni stres na Japonskem največji novembra 2008, tj. med finančno krizo leta 2008, ko je vrednost indeksa finančnega stresa za Japonsko znašala 7,2, najmanjši pa aprila 2004, ko je vrednost indeksa finančnega stresa za Japonsko znašala -4,4. Tudi podatki JCER kažejo, da je bil finančni stres na Japonskem največji med finančno krizo leta 2008, ko je indeks finančnega stresa za Japonsko presegel vrednost 0,7, kar pomeni, da so nastale motnje v delovanju japonskega finančnega sistema. Iz analize sestavin indeksa finančnega stresa za Japonsko izhaja, da sta na dogajanje najbolj vplivala donosnost kapitala in volatilnost delniškega trga.

4 Razprava in sklep

Izkazalo se je, da je finančna kriza leta 2008 prizadela tudi Japonsko. Podatki ADB in JCER, ki merita, opazujeta in spremljata finančni stres na Japonskem, kažejo, da je bil ta največji v drugi polovici leta, natančneje po propadu ameriške banke Lehman Brothers septembra 2008.

Literatura

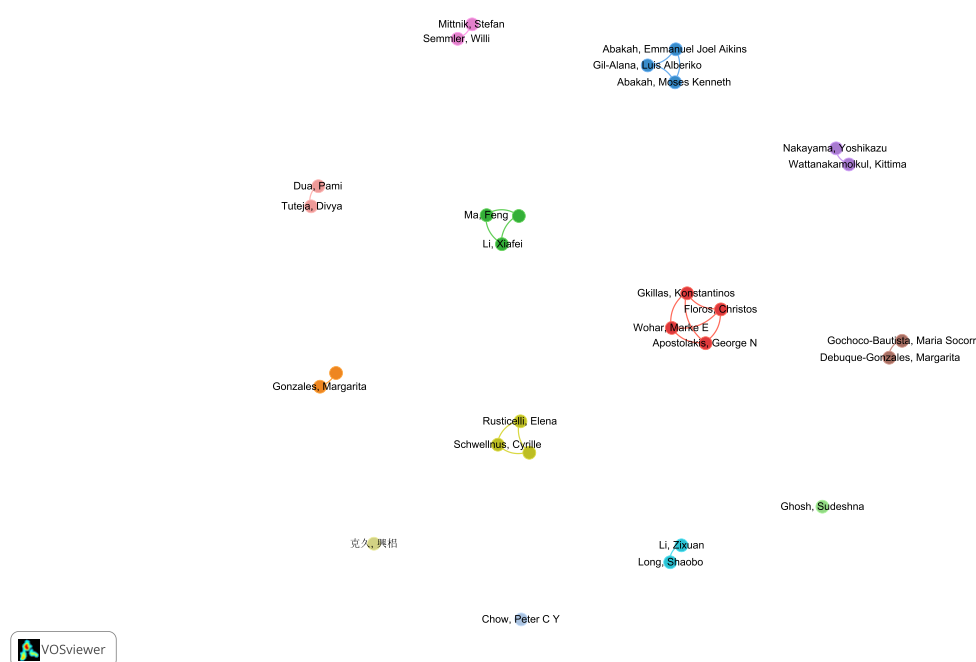
- Park, C. Y., & Mercado, R. (2014). Determinants of financial stress in emerging market economies. *Journal of Banking and Finance*, 45, 199–224. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2013.09.018>
- Romih, D. (2023a). Finančni stres v Rusiji po začetku njene agresije na Ukrajino. *Ekonomija plus*, 2(1), 13–18. <https://demb.si/publikacije/ekonomija-plus-2-1.pdf>
- Romih, D. (2023b). Vpliv rusko-ukrajinske vojne na finančni stres v Ukrajini. *Glasilo Društva ekonomistov Maribor*, 3(2), 3–5. <https://demb.si/publikacije/glasilo-3-2.pdf>

Priloga: Finančni stres na Japonskem – bibliometrična analiza

V tem poglavju podajamo rezultate bibliometrične analize publikacij o finančnem stresu na Japonskem, pri čemer se omejujemo na članke in prednatise s področja ekonomije, ki so bili objavljeni med letoma 1974 in 2023. Podatki kažejo, da je bilo v tem obdobju objavljenih 15 publikacij o finančnem stresu na Japonskem, od tega 13 člankov in 2 prednatise. Največ publikacij o tej temi je bilo objavljenih leta 2022 (3) (stanje na dan 20. oktobra 2023).

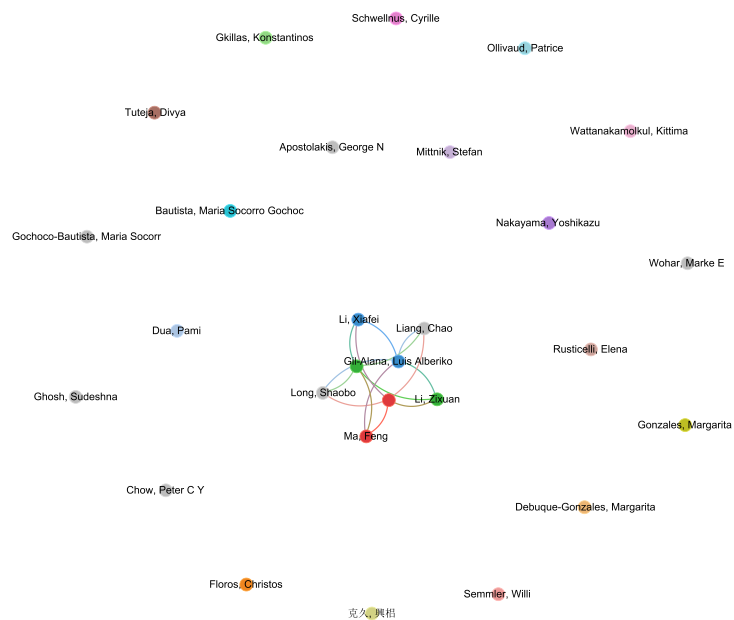
Rezultati analize soavtorstva kažejo, da je o finančnem stresu na Japonskem pisalo 28 raziskovalcev, ki so napisali po en članek ali prednatis. Najpogosteje citirana avtorja sta Divya Tuteja in Pami Dua s po 51 citatov.

Slika P.1: Rezultati analize soavtorstva (do 500 raziskovalcev)

Vir podatkov: Lastni.

Slika P.2: Rezultati analize citatnosti (do 500 raziskovalcev)

Vir podatkov: Lastni.